ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ " НЕОФИТ РИЛСКИ"-
село КОПРИВЕЦ, община БЯЛА, област РУСЕ
ул. „Неофит Рилски" №30; тел. 08125/2268; e-mail: info-1802008@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:.....
ПАВЛИНА ХРИСТОВА-ДЯНКОВА
Директор на ОУ"Неофит Рилски"
село Копривец, община Бяла, област Русе

ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА
УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
В ОУ „НЕОФИТ РИЛСКИ"
СЕЛО КОПРИВЕЦ

учебна 2026-2027 година

Етичният кодекс е създаден на основание чл.175, ал.1, 2 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование, приет на Общо събрание проведено на 14.09.2026 г. и утвърден със заповед №348 от 14.09.2026 г. на директора на училището

- Всеки има право на себереализация, доколкото това не нарушава същото право у другите.
- Всеки има право да защитава своите интереси, доколкото това не противоречи на интересите на общността.
- Всички членове на общността спазват върховенството на закона и създадените от самата нея правила.

Глава 2
УЧАСТНИЦИ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
Раздел 1 УЧЕНИЦИ

Чл.6. Училищната общност в ОУ„Неофит Рилски“ споделя и работи за спазване на убеждението, че:

- Детството е изключително важен период от живота на човека.
- Семейството е най- естествената среда за развитието на детето.
- Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност. На всяко дете е гарантирано правото на:

  - свобода на изразяване на мнение;

  - свобода на мисълта, съвестта и религия при спазване законите на страната; -

  формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.

- Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващи неговото достойнство, методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
- Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.
- Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.
- Всяко дете има право във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите му.
- Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл.7. От учениците в ОУ „Неофит Рилски“ се очаква да спазват следните норми на етично поведение:

1) Да проявяват самоуважение и уважение към другите и да поемат отговорност за собственото си поведение.
2) Да познават и спазват приетите правила и реда в училище
3) Да не пречат на останалите при упражняване на техните права и задължения.
4) Да не използват груб език, обидни думи и злепоставяне на съученици, учители и родители.
5) Да не допускат насилие и тормоз в общуването си с околните.

10) Да не правят нищо, за което ги е помолил някой, с когото са се запознали онлайн, без да го обсъдят с родителите си или с учители.

Чл.10. За нарушение на нормите, записани в чл.7, чл.8 и чл.9 учениците носят отговорност съгласно разпоредбите на Правилника за дейността на училището.

Чл. 11. За нарушение на правата им, спрямо нормите, записани в настоящия Етичен кодекс, учениците подават устни сигнали до класния ръководител и училищното ръководство, когато тези нарушения са извършени от ученици. Уведомените лица провеждат проучване по случая и при установяване на действително нарушение провеждат разговори със страните, като предприемат мерки за отстраняване на нарушението и/или налагане на санкции съгласно Правилника на училището.

Чл.12 За нарушение на правата им, спрямо нормите, записани в настоящия Етичен кодекс, учениците чрез своите родители могат да подадат писмен сигнал до Етичната комисия на ОУ „Неофит Рилски", когато тези нарушения са извършени от възрастен – учител, служител или друг родител. Етичната комисия, съгласно регламента си за работа взема отношение по случая, както е посочено в Глава 4.

Раздел 2

УЧИТЕЛИ И СЛУЖИТЕЛИ

Чл.13. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, учителите имат следните морални отговорности **към учениците**:

1) Да основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.
2) Да създават безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическо развитие на детето.
3) Да подкрепят правото на детето за свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.
4) Да осигуряват на децата със специални образователни потребности равни възможности за достъп до образование.
5) Да не дискриминират децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите им.
6) Да изпълняват задълженията си по Закона за закрила на детето като :
   - познават симптомите на насилие (физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване) ;
   - при съмнения за насилие уведомяват органите за закрила на детето ;
   - когато до тях достигне информация за насилие над дете и за ситуации, които представляват заплаха за здравето и сигурността му, са длъжни да информират органите за закрила на детето.

Чл.14. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионалните си задължения, учителите имат следните морални отговорности **към семейството**:

1) Да зачитат достойнството на всяко семейство, неговата култура, обичаи, език и убеждения.
2) Да зачитат ценностите на семейството и правото му да взема решения за своите деца.

Чл.20. Родителите приемат, че всички деца са равни и имат еднакви права. Фаворизирането на собственото дете в ущърб на останалите в учебно-възпитателния процес не може да бъде толерирано от общността.

Чл.21. Родителите като част от училищната общност, се стремят да работят в сътрудничество с учителите и ръководството на училището както в интерес на своето дете, така и в интерес на останалите деца и училището като цяло.

Чл.22 Родителите нямат право да решават каквито и да е проблеми с чуждо дете в отсъствие на негов родител. Саморазправата е абсолютно недопустима!

Чл.23. Родителите носят отговорност за поведението на децата си и ги учат сами да поемат отговорност за последствията от поведението им.

Чл.24. Родителите зачитат професионалната компетентност на учителите, техните права и лично достойнство.

Чл.25. Родителите не злепоставят учителите и не изказват критика към тях в присъствие на децата си.

Чл.26. Родителите не предявяват претенции към учителите относно учебната програма и други регламенти в училище, които имат общозадължителен характер за цялата образователна система.

Чл.27. Родителите имат отговорност към поведението на децата си в Интернет пространството. Те трябва да насочват децата си как резултатно да търсят информация в Мрежата, как да я оценяват критически, как да развиват навици за общуване във виртуалното пространство и да наложат правила за пребиваването в него.

Чл.28. За нарушение на правата си спрямо нормите, записани в настоящия Етичен кодекс родителите могат да се обърнат към Етичната комисия на ОУ „Неофит Рилски“ при спазване на съответния ред, определен в Глава 4.

Глава 3

ЛИЧНО И ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Раздел 1 ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 32. При изпълнение на служебните си задължения и в обществения живот учителите, служителите и училищното ръководство следват поведение, което не уронва престижа на училището като:

1) Не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.
2) Стремят се да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им полагат усилия да ги преустановят, запазвайки спокойствие и контрол над поведението си.
3) Спазват благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представляват.
4) Не участват в скандални прояви, с които биха могли да накърнят престижа на училището или достойнството на другите.
5) Уважават и зачитат правото на мнение на останалите и спазват училищните разпоредби.
6) Поставят пред своя ръководител проблемите, с които се сблъскват в процеса на работата, спазвайки добрия тон и колегиални отношения.
7) Противодействат на корупционни прояви и на други неправомерни действия в училището.

1) Учителите и служителите трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт са длъжни да информират веднага директора на училището.

2) Учителите и служителите не могат да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване.

3) Учителите и служителите не трябва да допускат възможност друг да ги постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

Глава 4

ПРАВИЛА ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Раздел 1 НАБЛЮДАВАНЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

Чл.46. В ОУ„Неофит Рилски“ се определя механизъм за наблюдение, установяване на нарушения, докладването и предприемането на мерки по действието на Етичния кодекс на общността с цел да се гарантира спазването на неговите норми. Основните принципи за работа на този механизъм са законност, обективност, безпристрастност и демократичност.

Чл.47. Нарушения на нормите на Етичния кодекс се установяват по писмени сигнали от всички членове на училищната общност и всички граждани при взаимоотношенията им с ОУ „Неофит Рилски“ .

Устни сигнали могат да подават само учениците, като ги представят на съответните отговорни лица - класен ръководител и учители, които са длъжни да уведомят директора за постъпилия сигнал.

1) Писмените сигнали се внасят в деловодството на училището и се регистрират в регистър на жалби, сигнали, молби и предложения.

2) Сигнали за извършени от директора нарушения, се установяват само в писмен вид, внесен в РУО – гр. Русе.

Чл.48. Всеки подаден сигнал за нарушение на нормите на Етичния кодекс от учител или служител в ОУ„Неофит Рилски“ се проверява лично от директора не по-късно от края на следващия работен ден.

1) В случай, че директорът отсъства, проверката се извършва след неговото завръщане.
2) Лицето, заместващо директора е длъжно да го информира за всички подадени сигнали по време на неговото отсъствие.

Чл.49. Установяването на нарушението, за което е подаден сигнал, задължително включва разговор с лицето, срещу когото е подаден. Когато нарушението е от учител или служител на разговора присъства и председателя на Комисията по етика или друг неин член. При необходимост могат да бъдат проведени и други действия, свързани с обективното изясняване на случая, който е сигнализиран.

1) Ако в хода на разговора се установи необходимост, се съставя писмен протокол за подадения сигнал и установеното нарушение, който се подписва от лицето, подало сигнала, служителя срещу когото е сигнала и поне още едно лице, което е присъствало на разговора.

2) При констатирани с протокол нарушения на нормите на Етичния кодекс от учител или служител, директорът може да го насочи към Комисията по етика, която дава становище по случая съобразно своите правомощия.

Раздел 3

ПРОЦЕДУРА ПРЕД КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА

Чл. 58. Депозиране на сигнал за нарушение на Етичния кодекс:

1) Когато в Комисията по етика се получи сигнал за нарушаване на Етичния кодекс, Комисията следва да се увери, че има достатъчно информация, която да даде възможност да бъде разгледано оплакването.

2) Сигналът следва да съдържа :

   - Данни за лицето, което подава оплакването – трите имена, позицията, която заема, телефон за връзка;
   - Данни за служителя, който в случая е нарушил Кодекса – имена и позиция, която заема;
   - Кратко изложение на действието /бездействието/, по възможност с доказателство в подкрепа на това .

3) На първото си заседание след получаване на сигнала, Комисията по етика разглежда същия и излиза с решение, дали да започне разследване и дали оплакването отговаря на изискванията, предвидени в настоящия Кодекс.

4) Ако Комисията установи, че оплакването не отговаря на формалните изисквания на Етичния кодекс, тя изпраща писмо на лицето, да отстрани нередностите, като определя срок. Ако не бъдат отстранени недостатъците на оплакването, Комисията го оставя без разглеждане.

5) Ако Комисията установи, че оплакването отговаря на предвидените в Етичния кодекс изисквания, следва да извърши разследване и да даде становище по него.

Чл.59. Действия на Комисията по етика при разследване на подаден сигнал:

1) Комисията връчва писмо на лицето, посочено в жалбата, като нарушител на Кодекса, в което го запознава с постъпилото оплакване и го поканва в срок от 7 дни от връчване на писмото да представи писмен отговор, заедно с доказателствата, на които се позовава.

2) В случай, че лицето признае, че е действало в нарушение на Етичния кодекс, се изготвя предложение за мерките, които ще бъдат взети за поправяне на ситуацията.

3) В случай, че лицето отхвърли обвиненията, се насрочва заседание на Комисията по етика, за изслушване на двете страни и вземане на окончателно решение по казуса.

4) Когато Комисията установи, че има нарушения на Етичния кодекс, породени от недоразумения, временен афект или друга форма на непредумишлени действия тя предоставя възможност на страните да изяснят ситуацията и отношенията помежду си и да постигнат удовлетворително за тях приключване на случая. За развитието и приключването на случая Комисията, в свое становище, уведомява писмено директора.

5) Когато Комисията констатира извършването на груби нарушения на Етичния кодекс и/или отказ на страните да постигнат удовлетворително за тях приключване на случая, тя излиза със становище пред директора за предприемане

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящият Етичен кодекс на училищната общност е изготвен в съответствие с чл. 175, ал. 1 от ЗПУО и е задължителен за всички нейни членове – ученици, учители, служители и родители.

§ 2. Всички ученици, учители, служители и родители в училището се запознават с настоящия Етичен кодекс в началото на всяка учебна година.

§ 3. Отклоненията на нормите на настоящия кодекс водят до санкциите, предвидени в Закона за предучилищното и училищно възпитание, Кодекса на труда и Правилника за дейността на ОУ „Неофит Рилски".

§ 4. Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване, в съответствие с промените в нормативната база и очакванията на обществото.